

DIREKTIVER

RÅDETS DIREKTIV 2011/70/EURATOM

af 19. juli 2011

om fastsættelse af en fællesskabsramme for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 31 og 32,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, udarbejdet efter indstilling fra en gruppe personer udpeget af Det Videnskabelige og Tekniske Udvalg blandt medlemsstaternes videnskabeligt sagkyndige,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 2, litra b), i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (»Euratomtraktaten«) skal der indføres ensartede sikkerhedsstandarder til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed.
- (2) Euratomtraktatens artikel 30 fastsætter, at der skal indføres grundlæggende standarder til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.
- (3) Ifølge Euratomtraktatens artikel 37 skal medlemsstaterne forsyne Kommissionen med alle almindelige oplysninger vedrørende planer om deponering af radioaktivt spild.
- (4) Rådets direktiv 96/29/Euratom ⁽³⁾ fastsætter grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling. Det pågældende direktivs bestemmelser er blevet suppleret med mere specifik lovgivning.

(5) I overensstemmelse med Domstolen for Den Europæiske Unions retspraksis udgør bestemmelserne i Euratomtraktatens kapitel 3 om sundhed og sikkerhed et sammenhængende hele, der giver Kommissionen beføjelser af ret betragteligt omfang til at beskytte befolkningen og miljøet mod risici for radioaktiv kontaminering ⁽⁴⁾.

(6) I Rådets beslutning 87/600/Euratom af 14. december 1987 om en fællesskabsordning for hurtig udveksling af information i tilfælde af strålingsfare ⁽⁵⁾ opstilledes rammerne for anmeldelse af strålingsfare og udsendelse af oplysninger, som medlemsstaterne har brug for til at beskytte befolkningen i tilfælde af strålingsfare. Rådets direktiv 89/618/Euratom af 27. november 1989 om oplysning af befolkningen om, hvorledes den skal forholde sig, samt om sundhedsmæssige foranstaltninger i tilfælde af strålingsfare ⁽⁶⁾ pålagde medlemsstaterne at underrette befolkningen i tilfælde af strålingsfare.

(7) Rådets direktiv 2003/122/Euratom ⁽⁷⁾ vedrører kontrol med lukkede højaktive strålekilder og ukontrollerede strålekilder, herunder strålekilder, som ikke længere skal anvendes. I overensstemmelse med den fælles konvention om sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald (»den fælles konvention«) og Den Internationale Atomenergikommissionens (IAEA) adfærdskodeks for radioaktive kilders sikkerhed og sikring samt nuværende industrimetoder kan lukkede strålekilder, der ikke længere skal anvendes, genbruges, genvindes eller bortskaffes. I mange tilfælde kræver dette, at strålekilden eller udstyret, herunder strålekilden, tilbageleveres til leverandøren eller producenten med henblik på rekvalificering eller bearbejdning.

(8) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/21/EF af 15. marts 2006 om håndtering af affald fra udvindingsindustrien ⁽⁸⁾ omfatter håndtering af affald fra udvindingsindustrier, som kan være radioaktivt, dog ikke de aspekter, der er specifikke for radioaktivitet, idet de behandles i henhold til Euratomtraktaten.

⁽¹⁾ Udtalelse af 4.5.2011 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ Udtalelse af 23.6.2011 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ EFT L 159 af 29.6.1996, s. 1.

⁽⁴⁾ Sag C-187/87 (Sml. 1988, s. 5013) og sag C-29/99 (Sml. 2002 I, s. 11221).

⁽⁵⁾ EFT L 371 af 30.12.1987, s. 76.

⁽⁶⁾ EFT L 357 af 7.12.1989, s. 31.

⁽⁷⁾ EUT L 346 af 31.12.2003, s. 57.

⁽⁸⁾ EUT L 102 af 11.4.2006, s. 15.

- (9) I Rådets direktiv 2006/117/Euratom⁽¹⁾ fastlægges en ordning inden for Det Europæiske Atomenergifællesskab (»Fællesskabet«) for overvågning af og kontrol med grænseoverskridende overførsler af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel. Dette direktiv blev suppleret med Kommissionens henstilling 2008/956/Euratom af 4. december 2008 om kriterier for eksport af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel til tredjelande⁽²⁾.
- (10) I Rådets direktiv 2009/71/Euratom af 25. juni 2009 om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed⁽³⁾ pålægges medlemsstaterne forpligtelser til at fastsætte og opretholde en national ramme for nuklear sikkerhed. Dette direktiv vedrører navnlig nukleare anlægs nukleare sikkerhed, men det fastslås, at det også er vigtigt at sørge for en sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, bl.a. i lagerfaciliteter og på deponeringsanlæg. Disse anlæg, der er omhandlet både i direktiv 2009/71/Euratom og i nærværende direktiv, bør derfor ikke underkastes uforholdsmæssigt store eller unødvendige forpligtelser, navnlig vedrørende rapportering.
- (11) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/35/EF af 26. maj 2003 om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet⁽⁴⁾ finder anvendelse på visse planer og programmer, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet⁽⁵⁾.
- (12) Kommissionens henstilling 2006/851/Euratom af 24. oktober 2006 om forvaltningen af de finansielle ressourcer til nedlæggelse af nukleare anlæg og til forvaltning af brugt brændsel og radioaktivt affald⁽⁶⁾ fokuserer på finansieringens tilstrækkelighed, dens finansielle sikkerhed og dens gennemsigtighed for at sikre, at midlerne kun bruges til de tilsigtede formål.
- (13) Under de særlige vilkår vedrørende Litauens, Slovakiets og Bulgariens tiltrædelse af Den Europæiske Union, hvor visse atomkraftværker blev lukket tidligt, har Fællesskabet deltaget i fremskaffelsen af finansielle ressourcer og på visse betingelser ydet finansiell støtte til forskellige nedlæggelsesprojekter, herunder håndteringen af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel.
- (14) Den fælles konvention indgået inden for rammerne af IAEA udgør et incitament og sigter mod at opnå og opretholde et højt sikkerhedsniveau på verdensplan i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald via en intensivering af nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde.
- (15) Nogle medlemsstater har allerede deltaget i og agter at deltage yderligere i det amerikansk-russiske program benævnt »initiativ til nedbringelse af den globale trussel« ved at overføre brugt nukleart brændsel fra forskningsreaktorer til USA og Den Russiske Føderation.
- (16) I 2006 opdaterede IAEA standardernes struktur og offentliggjorde de grundlæggende sikkerhedsprincipper, som Fællesskabet, Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling/Kerneenergiagenturet og andre internationale organisationer sponsorerede i fællesskab. Anvendelse af de grundlæggende sikkerhedsprincipper vil fremme anvendelsen af internationale sikkerhedsstandarder og sikre større overensstemmelse mellem de forskellige landes ordninger.
- (17) Efter Rådets opfordring til at nedsætte en EU-gruppe på højt plan som anført i konklusionerne af 8. maj 2007 om nuklear sikkerhed og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald blev European Nuclear Safety Regulators Group (Ensreg) nedsat ved Kommissionens afgørelse 2007/530/Euratom af 17. juli 2007 om nedsættelse af en europæisk gruppe på højt plan om nuklear sikkerhed og affaldshåndtering⁽⁷⁾ for at bidrage til gennemførelsen af Fællesskabets mål på området håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Konklusionerne og henstillingerne fra Ensreg afspejledes i Rådets resolution af 16. december 2008 om håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald og Rådets konklusioner af 10. november 2009 om rapporten fra European Nuclear Safety Regulators Group.
- (18) Europa-Parlamentet vedtog den 10. maj 2007 en beslutning, »evaluering af Euratom – 50 års europæisk nuklear politik«, hvori det krævede harmoniserede standarder for håndtering af radioaktivt affald og opfordrede Kommissionen til at revidere de relevante udkast til lovgivningsforslag og fremsætte et nyt forslag til direktiv om håndtering af radioaktivt affald.
- (19) Den enkelte medlemsstat kan frit fastsætte dens energimiks, men alle medlemsstater frembringer radioaktivt affald i forbindelse med elektricitetsproduktion eller aktiviteter inden for industri, landbrug, medicin og forskning eller i forbindelse med nedlæggelse af nukleare anlæg eller i remedierings- og indsatsituationer.

(1) EUT L 337 af 5.12.2006, s. 21.

(2) EUT L 338 af 17.12.2008, s. 69.

(3) EUT L 172 af 2.7.2009, s. 18.

(4) EUT L 156 af 25.6.2003, s. 17.

(5) EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30.

(6) EUT L 330 af 28.11.2006, s. 31.

(7) EUT L 195 af 17.7.2007, s. 44.

- (20) Driften af atomreaktorer frembringer brugt nukleart brændsel. Den enkelte medlemsstat kan frit fastlægge sin brændselskredsløbspolitik. Det brugte nukleare brændsel kan enten betragtes som en værdifuld ressource, der kan oparbejdes, eller som radioaktivt affald, der er beregnet til direkte deponering. Uanset hvilken løsning der vælges, bør deponering af højradoaktivt affald, adskilt ved oparbejdning, eller brugt nukleart brændsel, der betragtes som affald, tages under overvejelse.
- (21) Radioaktivt affald, herunder brugt nukleart brændsel, der betragtes som affald, kræver langvarig indeslutning og isolering fra mennesker og deres miljø. Dets særlige karakteristika, dvs. indholdet af radionukleider, kræver særlige foranstaltninger for at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod de farer, der er forbundet med ioniserende stråling, herunder deponering i passende anlæg som slutpunktet. Oplagring af radioaktivt affald, herunder langtidsopbevaring, er en foreløbig løsning, men ikke et alternativ til deponering.
- (22) En national klassificeringsordning for radioaktivt affald bør støtte disse særlige foranstaltninger under fuld hensyntagen til de forskellige typer af og karakteristika ved radioaktivt affald.
- (23) Den typiske deponeringsmetode til lav- og mellemradioaktivt affald er deponering nær overfladen. Det er bredt anerkendt på teknisk plan, at dyb geologisk deponering for øjeblikket er den mest sikre og mest velegnede løsning som slutpunktet for håndtering af højradoaktivt affald og brugt nukleart brændsel, der betragtes som affald. Medlemsstaterne bør, samtidig med at de bevarer ansvaret for deres respektive politikker vedrørende håndteringen af deres brugte nukleare affald og lav-, mellem- eller højradoaktive affald, inkludere planlægning og gennemførelse af deponeringsmuligheder i deres nationale politikker. Da gennemførelsen og udviklingen af et deponeringsanlæg vil finde sted over mange årtier, anerkendes det i forbindelse med mange programmer, at disse fortsat skal være fleksible og justerbare, således at der f.eks. kan indarbejdes ny viden om forholdene på stedet eller deponeringssystemets mulige udvikling. Aktiviteterne under »Implementing Geological Disposal of Radioactive Waste Technology Platform« (IGD-TP) kan lette adgangen til ekspertise og teknologi på disse områder. Med henblik herpå kan reversibilitet og udtagning som drifts- og konstruktionskriterier anvendes som retningslinjer for den tekniske udvikling af et deponeringssystem. Disse kriterier bør imidlertid ikke være en erstatning for et velkonstrueret deponeringsanlæg med et forsvarligt lukningsgrundlag. Det er nødvendigt med et kompromis, da håndteringen af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel er baseret på den seneste videnskabelige og teknologiske viden.
- (24) De enkelte medlemsstater bør have en etisk forpligtelse til at undgå enhver urimelig byrde på fremtidige generationer med hensyn til brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, herunder radioaktivt affald, der forventes fra nedlæggelse af eksisterende nukleare anlæg. Medlemsstaterne vil via gennemførelsen af dette direktiv have dokumenteret, at de har truffet alle rimelige foranstaltninger for at sikre, at dette mål nås.
- (25) At ansvaret for en sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i sidste ende ligger hos medlemsstaterne, er et grundlæggende princip, der stadfæstes i den fælles konvention. Dette princip om nationalt ansvar og princippet om, at det primære ansvar for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald påhviler tilladelsesindehaveren under den kompetente tilsynsmyndigheds kontrol, bør fremmes, og den kompetente tilsynsmyndigheds rolle og uafhængighed bør styrkes med dette direktiv.
- (26) Der er enighed om, at en kompetent myndigheds brug af radioaktive kilder med henblik på udførelsen af sine tilsynsopgaver ikke berører dens uafhængighed.
- (27) Medlemsstaterne bør sikre, at der er passende finansiering til rådighed for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- (28) Medlemsstaterne bør udarbejde nationale programmer for at sikre gennemførelse af politiske beslutninger via klare bestemmelser for en rettidig gennemførelse af alle trin i håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald fra frembringelse til deponering. De nationale programmer bør kunne bestå af et enkelt referencedokument eller en række dokumenter.
- (29) Der er enighed om, at nationale ordninger for sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald vil blive anvendt via en form for lovgivningsmæssigt, tilsynsmæssigt eller organisatorisk instrument, hvis valg hører ind under medlemsstaternes kompetence.
- (30) De forskellige trin i håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald hænger nøje sammen. Beslutninger truffet på et enkelt trin kan berøre et efterfølgende trin. Ved udviklingen af nationale programmer bør der derfor tages hensyn til en sådan sammenhæng.
- (31) Gennemsigtighed er vigtig i forbindelse med håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Der bør skabes gennemsigtighed ved at sikre en effektiv oplysning af offentligheden og mulighed for alle de berørte aktører, herunder lokale myndigheder og offentligheden, for at deltage i beslutningsprocesserne i overensstemmelse med nationale og internationale forpligtelser.
- (32) Samarbejde mellem medlemsstaterne og på internationalt plan kan lette og fremskynde beslutningstagningen via adgang til ekspertise og teknologi.

- (33) Nogle medlemsstater mener, at deling af anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, herunder deponeringsanlæg, er en potentielt gavnlig, sikker og omkostningseffektiv løsning, når den er baseret på en aftale mellem de berørte medlemsstater.
- (34) Dokumentationen af beslutningsprocessen bør, da den vedrører sikkerhed, stå i forhold til risikoniveauerne (gradueret strategi) og bør danne grundlaget for beslutninger i tilknytning til håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Dette bør muliggøre identifikation af usikkerhedsområder, der bør være genstand for særlig opmærksomhed i en sikkerhedsvurdering. Sikkerhedsbeslutninger bør baseres på resultaterne af en sikkerhedsvurdering og oplysninger om robustheden og pålideligheden af den pågældende vurdering og antagelserne heri. Beslutningsprocessen bør derfor være baseret på en række argumenter og beviser, der har til formål at dokumentere, at de krævede sikkerhedsstandarder overholdes for et anlæg eller en aktivitet til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. I det særlige tilfælde med et deponeringsanlæg bør dokumentationen forbedre forståelsen af de aspekter, der påvirker deponeringssystemets sikkerhed, herunder naturlige (geologiske) og kunstige beskyttelsesbarrierer, og den forventede udvikling af deponeringsanlægget over tid.
- (35) En medlemsstat, der ikke har og ikke umiddelbart har udsigt til at få noget brugt nukleart brændsel, og som ikke har nogen nuværende eller planlagte aktiviteter i tilknytning til brugt nukleart brændsel, vil være underlagt en uforholdsmæssigt stor og unødvendig forpligtelse, hvis den skal omsætte bestemmelserne i dette direktiv vedrørende brugt nukleart brændsel til national lovgivning og gennemføre dem. Sådanne medlemsstater bør derfor fritages, så længe de ikke har truffet nogen beslutning om at udvikle aktiviteter i tilknytning til nukleart brændsel, for forpligtelsen til at omsætte bestemmelserne i dette direktiv vedrørende brugt nukleart brændsel til national lovgivning og gennemføre dem.
- (36) En traktat mellem regeringen for Republikken Slovenien og regeringen for Republikken Kroatien om reguleringen af status og andre retsforhold vedrørende investering, udnyttelse og nedlæggelse af Krško-atomkraftværket, regulerer medarbejderskabet af et atomkraftværk. Den nævnte traktat fastsætter et fælles ansvar for håndtering og bortskaffelse af radioaktivt affald og brugt brændsel. Der bør derfor fastsættes en fritagelse fra visse bestemmelser i dette direktiv for ikke at hindre den fulde gennemførelse af den nævnte bilaterale traktat.
- (37) Det fastslås, at der bør tages hensyn til radiologiske og ikke-radiologiske farer i tilknytning til brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i den nationale ramme, men dette direktiv omfatter ikke ikke-radiologiske farer, som henhører under traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
- (38) Opretholdelse og yderligere udvikling af kompetencer og færdigheder inden for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald som et vigtigt element i sikring af et højt sikkerhedsniveau bør baseres på læring via driftserfaring.
- (39) Videnskabelig forskning og teknologisk udvikling, der støttes af teknisk samarbejde mellem alle aktører, kan åbne horisonter med hensyn til en mere sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald samt bidrage til at mindske risikoen for radiotoksicitet i forbindelse med højradioaktivt affald.
- (40) Peerevalueringer kan være en fremragende metode til opbygning af tillid og tiltro til håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i Unionen med det formål at udvikle og udveksle erfaring og sikre høje standarder —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL 1

ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG ALMINDELIGE PRINCIPPER

Artikel 1

Genstand

1. Dette direktiv fastsætter en fællesskabsramme for sikring af en ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald for at undgå at pålægge fremtidige generationer urimelige byrder.
2. Det sikrer, at medlemsstaterne indfører passende nationale ordninger for et højt sikkerhedsniveau i forbindelse med håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald for at beskytte arbejdstagerne og befolkningen mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.
3. Det sikrer den nødvendige oplysning af offentligheden og dens deltagelse i forbindelse med håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald under passende hensyntagen til spørgsmål vedrørende sikkerhed og fortrolige oplysninger.
4. Dette direktiv supplerer de grundlæggende normer, der er omhandlet i Euratomtraktatens artikel 30, med hensyn til sikkerhed i tilknytning til brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, jf. dog direktiv 96/29/Euratom.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på alle faser af:
  - a) håndteringen af brugt nukleart brændsel, når det brugte brændsel stammer fra civile aktiviteter
  - b) håndteringen af radioaktivt affald fra frembringelse til deponering, når det radioaktive affald stammer fra civile aktiviteter.
2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på:
  - a) Affald fra udvindingsindustrier, der kan være radioaktivt affald og henhører under anvendelsesområdet for direktiv 2006/21/EF
  - b) godkendte frigivelser.

3. Artikel 4, stk. 4, finder ikke anvendelse på:
- tilbagesendelse af lukkede strålekilder, der ikke længere skal anvendes, til en leverandør eller producent
  - overførsel af brugt nukleart brændsel fra forskningsreaktorer til et land, hvor der leveres eller fremstilles forskningsreaktorbrændsel, under hensyntagen til gældende internationale aftaler
  - til affald og brugt brændsel fra det eksisterende Krško-atomkraftværk, når det drejer sig om overførsler mellem Slovenien og Kroatien.

4. Dette direktiv anfægter ikke den ret, som en medlemsstat eller en virksomhed i den pågældende medlemsstat har til at sende det bearbejdede radioaktive affald tilbage til oprindelseslandet, når:

- radioaktivt affald skal overføres til den pågældende medlemsstat eller virksomhed til oparbejdning eller
- andet materiale skal overføres til denne medlemsstat eller virksomhed med henblik på at genindvinde det radioaktive affald.

Dette direktiv anfægter heller ikke den ret, som en medlemsstat eller en virksomhed i den medlemsstat, til hvilken brugt brændsel skal overføres til behandling eller oparbejdning, har til at sende radioaktivt affald, som er genindvundet ved behandlings- eller oparbejdningsprocessen, eller en vedtagen tilsvarende proces, tilbage til oprindelseslandet.

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- »lukning«: afslutning af alle operationer på et tidspunkt efter anbringelsen af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald i deponeringsanlægget, herunder det afsluttende anlægsarbejde eller andet arbejde, der er nødvendigt for at bringe anlægget i en stand, der vil være sikker på lang sigt
- »kompetent tilsynsmyndighed«: en myndighed eller et system af myndigheder, der er udpeget i en medlemsstat på området regulering af sikkerheden i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald som omhandlet i artikel 6
- »deponering«: anbringelse af brugt brændsel eller radioaktivt affald på et anlæg uden tanke på senere udtagning
- »deponeringsanlæg«: et anlæg, hvis hovedformål er deponering af radioaktivt affald
- »tilladelse«: et officielt dokument, der er udstedt under en medlemsstats jurisdiktion, og hvorved der gives tilladelse til gennemførelse af enhver aktivitet i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald, eller hvorved ansvar for placering, design, opførelse, ibrugtagning, drift, afvikling eller lukning af et anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel eller et anlæg til radioaktivt affald overdrages
- »tilladelsesindehaver«: en juridisk eller fysisk person, der har det overordnede ansvar for enhver aktivitet eller ethvert anlæg i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald som anført i tilladelsen
- »radioaktivt affald«: luftformigt, flydende eller fast radioaktivt materiale, som medlemsstaten eller en juridisk eller fysisk person, hvis afgørelse accepteres af medlemsstaten, ikke har planlagt eller ikke har overvejet at finde yderligere anvendelse for, og som i sin egenskab af radioaktivt affald reguleres af en kompetent tilsynsmyndighed efter medlemsstatens love og bestemmelser
- »håndtering af radioaktivt affald«: alle aktiviteter i forbindelse med manipulation, forbehandling, behandling, emballering, oplagring eller deponering af radioaktivt affald, dog ikke dets overførsel
- »anlæg til håndtering af radioaktivt affald«: et anlæg, hvis hovedformål er håndtering af radioaktivt affald
- »oparbejdning«: en proces eller aktivitet, hvis formål er at udvinde fissile eller fertile materialer af brugt nukleart brændsel med henblik på fornyet anvendelse
- »brugt nukleart brændsel«: nukleart brændsel, der er blevet bestrålet i og permanent fjernet fra en reaktorkerne; brugt nukleart brændsel kan enten betragtes som en brugbar ressource, der kan oparbejdes, eller det kan være beregnet til endelig deponering, hvis det betragtes som radioaktivt affald
- »håndtering af brugt nukleart brændsel«: alle aktiviteter i tilknytning til manipulation, oplagring, oparbejdning eller deponering af brugt nukleart brændsel, dog ikke dets overførsel
- »anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel«: et anlæg, hvis hovedformål er håndtering af brugt nukleart brændsel
- »oplagring«: opbevaring af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald på et anlæg med henblik på senere udtagning.

Artikel 4

Generelle principper

- Medlemsstaterne udformer og opretholder nationale politikker vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Den enkelte medlemsstat har i sidste ende ansvaret for håndteringen af det brugte brændsel og det radioaktive affald, der frembringes i landet, jf. dog artikel 2, stk. 3.

2. Hvis radioaktivt affald eller brugt brændsel sendes til bearbejdning eller oparbejdning til en medlemsstat eller et tredjeland, ligger det endelige ansvar for en sikker og ansvarlig bortskaffelse af disse materialer, herunder affald som et biprodukt, fortsat hos den medlemsstat eller det tredjeland, hvorfra det radioaktive materiale blev sendt.

3. Nationale politikker baseres på samtlige følgende principper:

- a) frembringelsen af radioaktivt affald holdes på et minimum, der med rimelighed er praktisk gennemførligt, både med hensyn til aktivitet og volumen ved hjælp af passende udformningsforanstaltninger og af drifts- og afviklingspraksis, herunder genvinding og genbrug af materialer
- b) den indbyrdes forbindelse mellem de forskellige trin i frembringelsen og håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald tages i betragtning
- c) brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald håndteres sikkert, herunder på lang sigt med passive sikkerhedskarakteristika
- d) gennemførelsen af foranstaltninger følger en gradueret strategi
- e) udgifterne til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald afholdes af dem, der frembragte disse materialer
- f) der anvendes en evidensbaseret og dokumenteret beslutningsproces i alle faser af håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

4. Radioaktivt affald skal deponeres i den medlemsstat, hvor det er frembragt, medmindre en aftale er trådt i kraft på overførelstidspunktet mellem den pågældende medlemsstat og en anden medlemsstat eller et tredjeland om at anvende et deponeringsanlæg i et af landene under hensyntagen til de kriterier, som Kommissionen har fastlagt i overensstemmelse med artikel 16, stk. 2, i direktiv 2006/117/Euratom.

Før overførslen til et tredjeland skal den eksporterende medlemsstat underrette Kommissionen om indholdet af en sådan aftale og træffe rimelige foranstaltninger for at sikre, at:

- a) bestemmelseslandet har indgået en aftale med Fællesskabet vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald eller er part i den fælles konvention om sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald («den fælles konvention»)
- b) bestemmelseslandet har programmer for håndtering og deponering af radioaktivt affald med mål, der er udtryk for et højt sikkerhedsniveau svarende til dem, der er fastlagt i dette direktiv, og
- c) deponeringsanlægget i bestemmelseslandet har tilladelse til at modtage det radioaktive affald, er i drift før overførslen og forvaltes i overensstemmelse med bestemmelserne i det pågældende lands program for håndtering af radioaktivt affald.

KAPITEL 2

FORPLIGTELSE

Artikel 5

Nationale rammebestemmelser

1. Medlemsstaterne indfører og opretholder passende lovgivningsmæssige, tilsynsmæssige og organisatoriske rammebestemmelser («de nationale rammebestemmelser») for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, der fordeler ansvar og sørger for koordinering mellem de relevante kompetente myndigheder. De nationale rammebestemmelser skal omfatte samtlige følgende:

- a) et nationalt program for gennemførelsen af politikken for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald
- b) nationale ordninger for sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Fastlæggelsen af, hvordan disse ordninger skal vedtages, og via hvilket instrument de skal anvendes, hører ind under medlemsstaternes kompetence
- c) en tilladelsesordning for aktiviteter eller anlæg eller begge i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, herunder forbud mod at udføre aktiviteter i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald eller at drive et anlæg til håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald uden en tilladelse eller begge, og om nødvendigt med fastlæggelse af betingelser for yderligere forvaltning af aktiviteten, anlægget eller begge dele
- d) en ordning for fyldestgørende kontrol, et forvaltningssystem, lovpligtige inspektioner, dokumentation og rapporteringskrav i forbindelse med aktiviteter, anlæg eller begge til håndtering af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel, herunder passende foranstaltninger for perioden efter lukning af deponeringsanlæg
- e) håndhævelsesforanstaltninger, herunder suspension af aktiviteter og ændring, udløb eller inddragelse af en tilladelse samt om nødvendigt krav til alternative løsninger, som kan bidrage til en forbedring af sikkerheden
- f) en fordeling af ansvaret mellem de organer, der er involveret i de forskellige trin af håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald; de nationale rammebestemmelser skal navnlig lægge hovedansvaret for det brugte nukleare brændsel og det radioaktive affald hos dem, der har frembragt det, eller under særlige omstændigheder hos den tilladelsesindehaver, der har fået overdraget dette ansvar af de kompetente myndigheder
- g) nationale krav til information af offentligheden og dens deltagelse
- h) finansieringsordning(er) for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i overensstemmelse med artikel 9.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser om nødvendigt forbedres under hensyn til driftserfaring, indvundne erfaringer fra beslutningsprocessen som nævnt i artikel 4, stk. 3, litra f), og udviklingen af relevant teknologi og forskning.

Artikel 6

Kompetent tilsynsmyndighed

1. Hver medlemsstat opretter og opretholder en kompetent tilsynsmyndighed inden for sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

2. Medlemsstaterne sikrer, at den kompetente tilsynsmyndighed funktionelt er adskilt fra alle andre organer eller organisationer, der arbejder med fremme eller anvendelse af nuklear energi eller radioaktivt materiale, herunder elektricitetsproduktion og anvendelser af radioisotoper, eller med håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, for at sikre dens faktiske uafhængighed af uretmæssig påvirkning af dens tilsynsfunktion.

3. Medlemsstaterne sikrer, at den kompetente tilsynsmyndighed tildeles de juridiske beføjelser og de menneskelige og økonomiske ressourcer, der er nødvendige for, at den kan varetage sine forpligtelser i forbindelse med de i artikel 5, stk. 1, litra b), c), d) og e), omhandlede nationale rammebestemmelser.

Artikel 7

Tilladelsesindehavere

1. Medlemsstaterne sikrer, at tilladelsesindehaveren har det primære ansvar for sikkerheden i forbindelse med anlæg og/eller aktiviteter til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Dette ansvar kan ikke overdrages.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de gældende nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehaverne under tilsyn fra den kompetente tilsynsmyndighed regelmæssigt vurderer, verificerer og løbende forbedrer sikkerheden i forbindelse med anlægget eller aktiviteten til håndtering af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel på en systematisk og kontrollerbar måde, så vidt det med rimelighed kan lade sig gøre. Dette sikres via en passende sikkerhedsvurdering, andre argumenter og beviser.

3. Som led i udstedelse af tilladelsen til et anlæg eller en aktivitet skal sikkerhedsdokumentationen omfatte udvikling og drift af en aktivitet og udvikling, drift og nedlæggelse af et anlæg eller lukning af et deponeringsanlæg samt perioden efter lukning af et deponeringsanlæg. Sikkerhedsdokumentationens omfang skal stå i forhold til operationens kompleksitet og størrelsen af de farer, der er forbundet med det radioaktive affald og brugte brændsel, og anlægget eller aktiviteten. Processen vedrørende tilladelser skal bidrage til sikkerheden i forbindelse med anlægget eller aktiviteten under normale driftsforhold, driftsforstyrrelser og design basis-uheld. Den skal garantere anlæggets eller aktivitetens sikkerhed. Der skal findes foranstaltninger til forebyggelse af ulykker og afbødning af følgerne af ulykker, herunder verifikation af de fysiske barrierer og tilladelsesindehaverens administrative beskyttelsesprocedurer, der

skal slå fejl, før arbejdstagerne og befolkningen bliver signifikant berørt af ioniserende stråling. Ved hjælp af denne tilgang identificeres og reduceres usikkerheder.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehavere opstiller og indfører integrerede håndteringssystemer, herunder kvalitetssikring, som på passende måde prioriterer sikkerheden i forbindelse med den samlede håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald og regelmæssigt verificeres af den kompetente tilsynsmyndighed.

5. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehavere sørger for og opretholder passende økonomiske og menneskelige ressourcer til at opfylde deres forpligtelser med hensyn til sikkerhed i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, jf. stk. 1-4.

Artikel 8

Ekspertise og kvalifikationer

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at alle parter indfører uddannelsesordninger for deres personale samt forsknings- og udviklingsaktiviteter for at dække de behov, der i forbindelse med det nationale program for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald er for at opnå, opretholde og videreudvikle den nødvendige ekspertise og de nødvendige kvalifikationer.

Artikel 9

Finansielle ressourcer

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at der er tilstrækkelige finansielle ressourcer, når der er behov herfor til gennemførelse af nationale programmer, jf. artikel 11, navnlig til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, under behørig hensyntagen til ansvaret hos producenten af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

Artikel 10

Gennemsigtighed

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nødvendige oplysninger vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald stilles til rådighed for arbejdstagerne og offentligheden. Denne forpligtelse omfatter, at den kompetente tilsynsmyndighed skal informere offentligheden på de områder, der ligger inden for dens kompetence. Oplysninger skal stilles til rådighed for offentligheden i overensstemmelse med national lovgivning og internationale forpligtelser, forudsat at dette ikke bringer andre interesser i fare, herunder bl.a. sikkerhed, der er anerkendt i national lovgivning eller internationale forpligtelser.

2. Medlemsstaterne sikrer, at offentligheden får de nødvendige muligheder for at deltage effektivt i beslutningsprocessen vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i overensstemmelse med national lovgivning og internationale forpligtelser.

*Artikel 11***Nationale programmer**

1. Den enkelte medlemsstat sørger for gennemførelsen af sit nationale program for håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald (nationalt program) omfattende alle typer af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald under sin jurisdiktion og alle faser af håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald fra frembringelse til deponering.

2. Den enkelte medlemsstat reviderer og ajourfører regelmæssigt sit nationale program under hensyntagen til tekniske og videnskabelige fremskridt, hvor det er relevant, samt henstillinger, indvundne erfaringer og god praksis fra peerevalueringer.

*Artikel 12***Nationale programmers indhold**

1. De nationale programmer skal redegøre for, hvordan medlemsstaterne har til hensigt at gennemføre deres nationale politikker, jf. artikel 4, vedrørende ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald for at sikre, at målene med dette direktiv nås, og omfatte samtlige følgende:

- a) de overordnede mål for medlemsstaternes nationale politik vedrørende håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald
- b) væsentlige større milepæle og klare tidsrammer for opnåelsen af disse milepæle i lyset af de overordnede mål med de nationale programmer
- c) en opgørelse over alt brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald og skøn over forventninger til fremtidige mængder, herunder fra nedlæggelse, hvoraf det klart fremgår, hvor det radioaktive affald og det brugte nukleare brændsel befinder sig, og hvor stor en mængde der er tale om, i overensstemmelse med passende klassificering af det radioaktive affald
- d) strategier eller planer og tekniske løsninger med hensyn til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald fra frembringelse til deponering
- e) strategier eller planer for perioden efter lukning af et deponeringsanlæg inden for anlæggets levetid, herunder den periode, i hvilken der opretholdes fyldestgørende kontrol, og de metoder, der skal anvendes for at bevare viden om det pågældende anlæg på lang sigt
- f) de forsknings-, udviklings- og demonstrationsaktiviteter, der er nødvendige for at gennemføre løsninger til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald
- g) ansvaret for gennemførelsen af det nationale program og de vigtigste resultatindikatorer til overvågning af fremskridt i retning af gennemførelse

h) en vurdering af de nationale programomkostninger og det grundlag og de hypoteser, som denne vurdering er baseret på, som skal omfatte en profil over tid

i) den eller de gældende finansieringsordninger

j) en gennemsigtighedspolitik eller -proces som omhandlet i artikel 10

k) en eventuel eller eventuelle indgåede aftaler med en medlemsstat eller et tredjeland om håndtering af brugt nukleart brændsel eller radioaktivt affald, herunder om anvendelse af deponeringsanlæg.

2. Det nationale program og den nationale politik kan samles i et enkelt dokument eller i en række dokumenter.

*Artikel 13***Indberetning**

1. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen deres nationale programmer og senere væsentlige ændringer.

2. Inden for en frist på seks måneder fra indberetningen kan Kommissionen anmode om præcisering og/eller udtale sig om, hvorvidt indholdet af det nationale program er i overensstemmelse med artikel 12.

3. Inden for en frist på seks måneder efter modtagelse af Kommissionens reaktion tilvejebringer medlemsstaterne den præcisering, der er anmodet om, og/eller informerer Kommissionen om enhver revision af de nationale programmer.

4. Ved afgørelser om at yde finansiel eller teknisk fællesskabsstøtte til anlæg eller aktiviteter i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald tager Kommissionen medlemsstaternes præciseringer og fremskridtet med de nationale programmer i betragtning.

*Artikel 14***Rapportering**

1. Medlemsstaterne forelægger Kommissionen en rapport om gennemførelsen af dette direktiv, første gang senest den 23. august 2015 og herefter hvert tredje år, og drager fordel af gennemgangen og rapporteringen i medfør af den fælles konvention.

2. På grundlag af medlemsstaternes rapporter forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet følgende:

a) en rapport om forløbet af gennemførelsen af direktivet og

b) en opgørelse over radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel på Fællesskabets område og fremtidsudsigterne.

3. Medlemsstaterne foranstalter regelmæssigt og mindst hvert tiende år selvevalueringer af deres nationale rammebestemmelser, den kompetente tilsynsmyndighed, det nationale program og gennemførelsen heraf og indbyder til en international peerevaluering af deres nationale rammebestemmelser, kompetente tilsynsmyndighed og/eller nationale program for at sikre høje sikkerhedsstandarder for sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Resultaterne af enhver peerevaluering skal rapporteres til Kommissionen og de andre medlemsstater og kan stilles til rådighed for offentligheden, når det ikke er i strid med sikkerheden og beskyttelsen af fortrolige oplysninger.

KAPITEL 3

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 15

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 23. august 2013. Medlemsstaterne underretter straks Kommissionen herom.

Disse bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Forpligtelsen til at omsætte dette direktivs bestemmelser vedrørende brugt nukleart brændsel til national lovgivning og gennemføre dem gælder ikke for Cypern, Danmark, Estland,

Irland, Letland, Luxembourg og Malta, så længe de ikke beslutter at udvikle nogen aktiviteter i tilknytning til nukleart brændsel.

3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt senere ændringer af disse forskrifter.

4. Medlemsstaterne meddeler første gang Kommissionen indholdet af deres nationale program omfattende alle punkterne i artikel 12 snarest muligt, dog senest den 23. august 2015.

Artikel 16

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 17

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. juli 2011.

På Rådets vegne

M. SAWICKI

Formand